

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
TUZLANSKI KANTON
PEDAGOŠKI ZAVOD TUZLANSKOG KANTONA
TUZLA

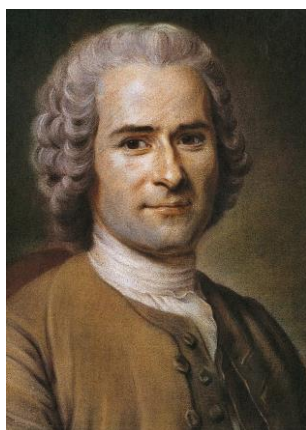

BOSNIA AND HERZEGOVINA
FEDERATION BOSNIA AND HERZEGOVINA
TUZLA CANTON
PEDAGOGICAL INSTITUTE OF TUZLA CANTON
TUZLA

S

**PREDMETNI ISPITNI KATALOG ZA
EKSTERNU MATURU U GIMNAZIJAMA
TUZLANSKOG KANTONA**

Sociologia

Tuzla, 2019. godine

SADRŽAJ

1. UVOD	3
1.1. Povezanost Sociologije sa drugim znanstvenim područjima	3
1. CILJ ISPITA	4
2.1. Ispitni ciljevi	4
2. Tematske oblasti iz sociologije za maturu u gimnazijama	4
3. Ishodi učenja	5
4. Struktura ispita	8
5. Tehnički opis ispita	8
5.1. Trajanje ispita	8
5.2. Vrste zadataka	8
6. Primjeri zadataka za testove.....	9
PRIMJER ISPITNIH PITANJA ZA INTEGRALNI TEST	9
PRIMJER ISPITNIH PITANJA ZA TEST IZ SOCIOLOGIJE.....	10

1. UVOD

Matarski/završni ispit u srednjim školama TK (gimnazije, tehničke, umjetničke, vjerske i stručne škole) proizilazi iz obaveze regulisane u članu 89. Zakona o srednjem obrazovanju i odgoju ("Službene novine TK" broj 17/2011). Metodologija planiranja, organizacije i implementacije maturskog/završnog ispita je detaljnije definisana u Pravilniku o polaganju maturskog ispita u gimnaziji, tehničkoj i umjetničkoj srednjoj školi na području tuzlanskog kantona ("Službene novine TK" broj: 2 /19).

Eksterna matura u gimnazijama Tuzlanskog kantona se prvi put polaže 2006.godine. Sociologija je predmet na integralnom ispitu za sve učenike gimnazija na TK. Predmetni katalog znanja za eksternu maturu iz sociologije namjenjen je učenicima koji su kao predmet za polaganje mature izabrali sociologiju. Sadržaji koji su odabrani za ispitivanje i provjeravanje na maturi predstavljaju najvažnije sadržaje iz sociologije i osnova su za uspješan nastavak školovanja na fakultetima društvenog smjera. U katalogu je data i organizacija i ocjenjivanje ispita.

U gimnazijama na području Tuzlanskog kantona nastavni predmet sociologija izučava se u četiri vrste gimnazija sa po dva časa sedmično u završnim razredima. Ispitni katalog za eksternu maturu iz predmeta Sociologija temeljni je dokument ispita, u kojemu su navedeni i objašnjeni sadržaji, kriteriji i načini ispitivanja i vrednovanja na integralnom testu školskoj 2018/19. godini.

Vrsta gimnazije
Opća
Jezička
Matematičko – informatička
Pedagoška

Pored navedne četiri gimnazije od 2017. godine zastupljena je i zdravstvena gimnazija, ali će tek 2021. godine steći uslove za polaganje mature.

1.1. Povezanost Sociologije sa drugim znanstvenim područjima

Nastavni plan i program sociologije koncipiran je na načina da podstiče učeničke mogućnosti da razumije i prepozna suvremene društvene psojave. Zajedno sa ostalim predmetima društvene grupe, omogućava učenicima, da kritički sagledaju društvene zakonitosti i društvene faktori koji utiču na njihovo funkcioniranje u društvu. Povezanost sa drugim predmetnim područjima i drugim nastavnim predmetima, ogleda se u identificiranju zajedničkih ishodišnih koncepata sa kojima učenik ostvaruje znanja i vještine, a naspram zahtjeva kritičkog promišljanja i zaključivanja, doprinosi izgradnji stavova koji učenicima omogućavaju da prepoznaju važnost poučavanja u donošenju konačnih odluka. Odnos prema drugim područjima ogleda se preko korelacije i integracije sadržaja. Usvajaju ci sadržaje sociologije kao prije svega, društveno-humanističke znanosti, učenik učenik razvija kognitivne potencijale rasuđivanja, kritičkog čitanja i promišljanja, uči se da traži, istražuje i vrednuje dobivene informacije, analizira ih i interpretira sa visokim stepenom vjerodostojnosti što prevashodno utiče na njegov dalji lični i društveno/socijalni razvoj. U metodološkom dijelu sociologije, učenik se uči kako koristiti druge izvore informacija, kako čitati statističke podatke i informacije kao rezultate socioloških istraživanja, kako da ih prezentira i učini vidljivim na način da se jednostavno razumiju. U okvirima zajedničkih zadataka, učenici ostvaruju visok stepen komunikacije, vrednuju vlastita stajališta, ostvaruju neophodnu interakciju za dijalog i razumijevanje. Razredna interakcija doprinosi ostvarenju boljeg razumijevanja odnosa pojedinca i društva, te razumijevanju društvenih procesa koji uvjetuju i promjenu društvenih zakonitosti. Sadržaji i ishodi učenja u sociologiji mogu se tijesno povezivati sa ostalim predmetnim područjima i time je sociologija nužno upućena: u statističkim obradama podataka i informacija sa matematikom, u pogledu individualnih i društvenih identiteta sa psihologijom, u zajedničkim odrednicama razvitka povijesti ljudskog mišljenja sa filozofijom, u izgradnji valjanih stavova i artikulisanog mišljenja sa logikom, te sa ostalim područjima sa kojima se nužno sadržaji prepliću u konačnom ishodu

kao izgradnje stava o važnosti tjelesnog razvoja, estetičkih formi stvaralaštva, etičkih zakonitosti procesa i pojava, politikom kao vještinom, demokratizacijom društva i poimanje sustava ljudskih prava i sloboda, te jezicima kao sistemima struktuiranih znakova kojima se izražavaju ideje sa jasnim značenjima.

1. CILJ ISPITA

Ovim ispitom se želi provjeriti nivo znanja koji su učenici usvojili i sposobnosti koje su razvili u skladu sa ciljevima i zadacima postavljenim u proučavanju sociologije u toku školovanja u općoj gimnaziji. Fond sati sociologije apsolviranih u toku školovanja relevantan je za ostvarivanje postavljenih ciljeva.

2.1. Ispitni ciljevi

Učenici trebaju da:

- Pokažu znanje i razumijevanje iz izabranih socioloških tema, osposobe za kritičko i pragmatičko promišljanje o različitim teorijskim pristupima rješavanja praktičnih problema i donošenja adekvatnih odluka, prepoznaje društvene i kulturne razlike (rodne, etničke, religijske i općenito društvene). Istražuje i razumije lične i kolektivne identitete, usvaja elemente razumijevanja socijalizacije, individualnog i kolektivnog ponašanja te analizira cjelokupne društvene i kulturološke razlike.
- Poznae sociološke pojmove, razumije društvene procese, objašnjava utjecaj društvenih promjena na promjene unutar društvene institucije braka i porodice na primjerima iz života.
- Osposobljava se za raspravu o društvu i društvenosti, razlikuje i objašnjava oblike udruživanja, uspostavlja odnos naspram prirode, nauke, tehnike i stvaralaštva, razumije ulogu institucija suvremenih društava i stiče pravilnu predstavu o zakonitostima društvenog razvoja.
- Razviju moć suđenja o nerazdvojnosti teorije i prakse, i poticanjem za samokritičkim razmišljanjem i rasuđivanjem, ustanove funkcionalna vezu između socioloških teorija i naučavanja i povijesne prakse življenja.
- Razviju široke lepeze teorijskih pristupa povijesnom kontekstu razvoja prirodnih i duhovnih nauka.
- Analizira društvene odnose, razumije društvene pojave i procese, konceptualno svoje razumijevanje integrira sa znanjima o kulturi, ekonomiji i politici.

2. Tematske oblasti iz sociologije za maturu u gimnazijama

Područja	Tematske oblasti
I - Područje	UVOD U SOCIOLOGIJU
II - Područje	POJAM DRUŠTVA
III - Područje	DIFERENCIRANI OBLICI DRUŠTVENE SVIJESTI
IV - Područje	PORODICA, ULOGA I DRUŠTVENE FUNKCIJE
V - Područje	DEMOKRATIJA IZRAZ POLITIČKOG LEGITIMITETA GRAĐANA
VI - Područje	SOCIJALNA EKOLOGIJA I PROBLEM PROSTORA
VII - Područje	PROMJENE, RAZVOJ I DEVIJANTNOST DRUŠTVA

3. Ishodi učenja

OBLASTI	ISHODI UČENJA PO NIVOIMA		
	1. NIŽI NIVO	2. SREDNJI NIVO	3. VIŠI NIVO
Uvod u sociologiju	Prepoznaje osnovno značenje socioloških pojmova i/ili pristupa zadanih u temi.	Povezuje više socioloških pojmova i/ili pristupa zadanih u temi, smješta ih u društveni kontekst.	Primjenjuje sociološke pojmove i/ili pristupe u zadanoj temi tako da ih povezuje s ponuđenim primjerima jasno opisujući tu vezu
Pojam društva	<ul style="list-style-type: none"> - Prepoznaje pojmove: ljudskog društva, društvenih pojava i njihove podjele, društvene strukture; društvene ustanove i organizacije; - Prepoznaje društvenu pokretljivost i promjene unutar društvene strukture; - Prepoznaje i razlikuje klasnu strukturu društva; - Prepoznaje istražuje narod, nacija; etničke odnose i tolerancija; - Prepoznaje društvene i kulturne različitosti te društvene nejednakosti, definira proces socijalizacije te osobni i društveni identitet. - Prepoznaje, razvija i izražava pozitivne društvene i osobne vrijednosti: demokratičnost, toleranciju, solidarnost, suradnju, integritet i odgovornost. 	<ul style="list-style-type: none"> - Opisuje pojmove: ljudskog društva, društvenih pojava i njihove podjele, društvene strukture; društvene ustanove i organizacije; - Opisuje društvenu pokretljivost i promjene unutar društvene strukture; - Opisuje i razlikuje klasnu strukturu društva; - Opisuje i istražuje narod, nacija; etničke odnose i tolerancija; - Opisuje društvene i kulturne različitosti te osobni i društveni identitet, objašnjava proces socijalizacije, društvene nejednakosti i vrste kolektivnoga ponašanja. - Opisuje, razvija i izražava pozitivne društvene i osobne vrijednosti: demokratičnost, toleranciju, solidarnost, suradnju, integritet i odgovornost. 	<ul style="list-style-type: none"> - Objašnjava pojmove: ljudskog društva, društvenih pojava i njihove podjele, društvene strukture; društvene ustanove i organizacije; - Objašnjava društvenu pokretljivost i promjene unutar društvene strukture; - Objašnjava i razlikuje klasnu strukturu društva; - Objašnjava i istražuje narod, nacija; etničke odnose i tolerancija; - Objašnjava društvene i kulturne različitosti, nejednakosti i identitete, opisuju proces socijalizacije i kolektivno ponašanje na zadanim primjerima. - Objašnjava, razvija i izražava pozitivne društvene i osobne vrijednosti: demokratičnost, toleranciju, solidarnost, suradnju, integritet i odgovornost.
Diferencirani oblici društvene svijesti	<ul style="list-style-type: none"> - Prepoznaje pojmove i elemente morala i društvenih normi; - Prepoznaje i razlikuje pojam, podjelu i odnos kulture i društva; potkulturu i 	<ul style="list-style-type: none"> - Opisuje pojmove i elemente morala i društvenih normi; - Opisuje i razlikuje pojam, podjelu i odnos kulture i društva ; potkulturu i kontrakulturu te 	<ul style="list-style-type: none"> - Objašnjava pojmove i elemente morala i društvenih normi; - Objašnjava i razlikuje pojam, podjelu i odnos kulture i društva ; potkulturu i kontrakulturu te

	<p>kontrakulturu te čovjeka kao stvaraoca kulture;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Prepoznaje i analizira jezik i simbole - Prepoznaje i istražuje sociološko određenje religije, mita i magije; - Prepoznaje religijsku raznolikost, društvene funkcije religije i društvene promjene; 	<p>čovjeka kao stvaraoca kulture;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Opisuje i analizira jezik i simbole - Opisuje i istražuje sociološko određenje religije, mita i magije; - Opisuje religijsku raznolikost, društvene funkcije religije i društvene promjene; 	<p>čovjeka kao stvaraoca kulture;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Objašnjava i analizira jezik i simbole - Objašnjava i istražuje sociološko određenje religije, mita i magije; - Objašnjava religijsku raznolikost, društvene funkcije religije i društvene promjene;
Porodica, uloga i društvene funkcije	<ul style="list-style-type: none"> - Prepoznaje pojmove: porodica, tipovi porodice, incest, egzogamija, endogamija - Prepoznaje porodične odnose, položaj članova porodice i vrijednosni sistem kao element porodičnog života - Prepoznaje važnost faktora koji djeluju na proces socijalizacije; - Prepoznaje razvoj modernih porodica i ulogu i položaj žene u porodici; 	<ul style="list-style-type: none"> - Opisuje pojmove: porodica, tipovi porodice, incest, egzogamija, endogamija - Opisuje porodične odnose, položaj članova porodice i vrijednosni sistem kao element porodičnog života - Opisuje važnost faktora koji djeluju na proces socijalizacije; - Opisuje razvoj modernih porodica i ulogu i položaj žene u porodici; 	<ul style="list-style-type: none"> - Objašnjava pojmove: porodica, tipovi porodice, incest, egzogamija, endogamija - Objašnjava porodične odnose, položaj članova porodice i vrijednosni sistem kao element porodičnog života - Objašnjava važnost faktora koji djeluju na proces socijalizacije; - Objašnjava razvoj modernih porodica i ulogu i položaj žene u porodici;
Demokratija, izraz političkog legitimiteta građana	<ul style="list-style-type: none"> - Prepoznaje pojam demokratije, politike, moći, političkih stranaka, demokratskog društva, civilno društvo, rat, industrijski sukob, sindikat i kolektivni pregovori; - Prepoznaje osnovna sredstva i oblike demokratije; - Prepoznaje tipove političkih poredaka i državnu organizaciju vlasti; - Prepoznaje društvo u promjenama (novo demokratsko i civilno društvo) i - Prepoznaje o ulozi sindikata i značaju kolektivnog 	<ul style="list-style-type: none"> - Opisuje pojam demokratije, politike, moći, političkih stranaka, demokratskog društva, civilno društvo, rat, industrijski sukob, sindikat i kolektivni pregovori; - Opisuje osnovna sredstva i oblike demokratije; - Opisuje tipove političkih poredaka i državnu organizaciju vlasti; - Opisuje društvo u promjenama (novo demokratsko i civilno društvo) i - Opisuje o ulozi sindikata i značaju kolektivnog pregovaranja; 	<ul style="list-style-type: none"> - Objašnjava pojam demokratije, politike, moći, političkih stranaka, demokratskog društva, civilno društvo, rat, i ndustrijski sukob, sindikat i kolektivni pregovori; - Objašnjava osnovna sredstva i oblike demokratije; - Objašnjava tipove političkih poredaka i državnu organizaciju vlasti; - Objašnjava društvo u promjenama (novo demokratsko i civilno društvo) i - Objašnjava o ulozi sindikata i značaju kolektivnog pregovaranja;

	pregovaranja;		
Socijalna ekologija i problem prostora	<ul style="list-style-type: none"> - Prepoznaje razvoj i tipove naselja, urbanizacije i procjenjuje osnovne razlike između sela i grada; - Prepoznaje problem prostora selo - grad i posljedice industrijalizacije; - Prepoznaje odgovornost sadašnjih generacija za čuvanjem prostora za odmor budućim generacijama; - Prepoznaje ekološku svijest u cilju očuvanja i opstanka planete zemlje; 	<ul style="list-style-type: none"> - Opisuje razvoj i tipove naselja, urbanizacije i procjenjuje osnovne razlike između sela i grada; - Opisuje problem prostora selo- grad i posljedice industrijalizacije; - Opisuje odgovornost sadašnjih generacija za čuvanjem prostora za odmor budućim generacijama; - Opisuje ekološku svijest u cilju očuvanja i opstanka planete zemlje; 	<ul style="list-style-type: none"> - Objašnjava razvoj i tipove naselja, urbanizacije i procjenjuje osnovne razlike između sela i grada; - Objašnjava problem prostora selo - grad i posljedice industrijalizacije; - Objašnjava odgovornost sadašnjih generacija za čuvanjem prostora za odmor budućim generacijama; - Objašnjava ekološku svijest u cilju očuvanja i opstanka planete zemlje;
Promjene, razvoj i devijantnost društva	<ul style="list-style-type: none"> - Prepoznaje pojam, oblike, teorije devijantnosti i opisuje kolektivna ponašanja; - Prepoznaje sociopatološke pojave u društvu i diskutuje o preventivi devijantnom ponašanju u društvu; - Prepoznaje postindustrijsko i postsocijalističko društvo i istražuje kuda vodi tranzicija društva; - Prepoznaje budućnost demokratije i procjenjuje odnos demokratskih zemalja Amerika - Evropa 	<ul style="list-style-type: none"> - Opisuje pojam, oblike, teorije devijantnosti i opisuje kolektivna ponašanja; - Opisuje sociopatološke pojave u društvu i diskutuje o preventivi devijantnom ponašanju u društvu; - Opisuje postindustrijsko i postsocijalističko društvo i istražuje kuda vodi tranzicija društva; - Opisuje budućnost demokratije i procjenjuje odnos demokratskih zemalja Amerika- Evropa 	<ul style="list-style-type: none"> - Objašnjava pojam, oblike, teorije devijantnosti i opisuje kolektivna ponašanja; - Objašnjava sociopatološke pojave u društvu i diskutuje o preventivi devijantnom ponašanju u društvu; - Objašnjava postindustrijsko i postsocijalističko društvo i istražuje kuda vodi tranzicija društva; - Objašnjava budućnost demokratije i procjenjuje odnos demokratskih zemalja Amerika- Evropa

4. Struktura ispita

Ispit iz sociologije sastoji se od ukupno 50 pitanja koja obuhvataju navedene oblasti, stim da će oblasti biti združene u 5 područja i pitanja će biti zastupljena u tri nivoa (niži, srednji i viši). Struktura ispita je prikazana u slijedećoj tabeli:

Oblasti	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Bodovi	Procenti	Broj pitanja
Uvod u sociologiju i pojam društva	4	5	2	20	20 %	11
Diferencirani oblici društvene svijesti	4	5	2	20	20 %	11
Porodica, uloga i društvene funkcije	4	5	2	20	20 %	11
Demokratija, izraz političkog legitimiteta građana	4	5	2	20	20 %	11
Socijalna ekologija i problem prostora i promjene, razvoj i devijantnost društva	2	2	2	20	20%	6
UKUPNO	18	22	10	100	100%	50

Struktura pitanja iz sociologije u okviru integralnog testa

Oblasti	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Bodovi	Procenti	Broj pitanja
Uvod u sociologiju i pojam društva	1			1	25	1
Diferencirani oblici društvene svijesti	1			1	25	1
Porodica, uloga i društvene funkcije		1		1	25	1
Demokratija, izraz političkog legitimiteta građana	1			1	25	1
Socijalna ekologija i problem prostora i promjene, razvoj i devijantnost društva						0
UKUPNO					100%	4

5. Tehnički opis ispita

Tehnički dio ispita se sastoji od procedura kojima upravlja Pedagoški zavod TK Tuzla

5.1. Trajanje ispita

Ispit iz nastavnog predmeta sociologija je pismeni, polaganje se vrši bez prekida i traje 120 minuta. Ocjenjivanje na ispitu je eksterno. Na ispitu se može raditi naliv perom ili hemijskom olovkom (plave ili crne boje). Za vrijeme ispita zabranjeno je koristiti mobilni telefon i druga pomagala, o čemu odluku donosi Kantonalna maturalna komisija.

5.2. Vrste zadataka

Tip zadatka

1. Učenik sam radi i zapisuje rješenje, a u toj su grupi dva tipa zadataka:

a) tip dosjećanja: ispituje može li se učenik dosjetiti tačna odgovora;

b) tip dopunjavanja: učenik dopunjuje tekst, odnosno ispunjava prazninu u rečenici ili više rečenica.

2. Učenik bira ispravno rješenje između predloženih rješenja, gdje su najčešće četiri tipa zadataka:

a) tip dvočlanog izbora („tačno – netačno“): učenik prosuđuje da li su tvrdnje u zadatku tačne ili netačne;

b) tip višestrukog izbora: učenik treba između više ponuđenih rješenja izabrati ispravan odgovor;

c) tip pridruživanja (uspoređivanja): zadatak je međusobno pridružiti (usporediti) prezentirana dva ili tri pojma (pojave, imena, događaja);

d) tip sređivanja: učenik sređuje podatke u zadatku prema nekom određenom kriteriju.

Iz reda ovako postavljenih tipova zadataka bit će izrađen test za Eksternu maturu iz sociologije.

Pitanja na testu bit će bazirana na osnovu nastavnog programa koji se izučava.

6. Primjeri zadataka za testove

PRIMJER ISPITNIH PITANJA ZA INTEGRALNI TEST

- Uvod u sociologiju i pojam društva

Nivo 1.

1. Ko se formalno smatra osnivačem sociologije?

a) Max Weber,

b) Ogist Kont,

c) Ibn Haldun

Tačan odgovor je: b)

- Diferencirani oblici društvene svijesti

Nivo 1

2. Kako definišemo devijantnost?

a) iskrivljena svijest o društvu

b) svako skretanje sa društveno usvojenog puta.

c) ispravan način komunikacije

Tačan odgovor je: b)

- Porodica, uloga i društvene funkcije

Nivo 2

3. Tip/oblik obitelji (porodice) u kojoj se kao stariješina javlja žena nazivamo:

a) proširena obitelj

b) monogamna obitelj

c) matrijarhalna obitelj

Tačan odgovor je: c)

- Demokratija, izraz političkog legitimiteta građana

Nivo 1.

4. Složenost politike kao društvene djelatnosti se ogleda u sljedećem ?

a) ona je istovremeno i program i akcija

b) ona je istovremeno i nauka i vještina

c) ona je istovremeno i - program i akcija - vještina i nauka - sredstvo i cilj

Tačan odgovor je: c)

**PRIMJER ISPITNIH PITANJA ZA TEST IZ SOCIOLOGIJE
ZAKRUŽI TAČAN ODGOVOR!**

1. Čuvenu tezu „zoon politikon“ izrekao je?

- a) Platon,
- b) Aristotel,
- c) Pitagora.

Tačan odgovor je: b)

2. Ko se formalno smatra osnivačem sociologije?

- a) Max Weber,
- b) Ogist Kont,
- c) Ibn Haldun

Tačan odgovor je: b)

3. Konfliktne perspektive (teorije) utemeljio je?

- a) Max Weber,
- b) Karl Marx,
- c) Emil Dirkem.

Tačan odgovor je: b)

4. Anketa je?

- a) prikupljanje podataka o stavovima i mišljenjima,
- b) pismeno prikupljanje podataka o stavovima i mišljenjima,
- c) anketa je isto što i eksperiment.

Tačan odgovor je: b)

5. Bosanskohercegovački kulturni kod je:

- a) interkulturalan/ multikulturalan;
- b) monokulturalan;
- c) etnokulturalan.

Tačan odgovor je: a)

6. Politika je izvedenica:

- a) latinskog porijekla;
- b) grčkog porijekla;
- c) engleskog porijekla

Tačan odgovor je: b)

7. Monogamija podrazumjeva:

- a) brak 2 žene i 1 muškarca;
- b) brak 1 žene i 1 muškarca;
- c) brak 1 žene i 2 muškarca;

Tačan odgovor je: b)

8. Šta je Etnos?

- a) narod kao zajednica istog teritorija, jezika, historije, kulture
- b) narod kao religijska i regionalna zajednica
- c) narod kao funkcionalna i demokratska zajednica

Tačan odgovor je: a)

9. Šta je moral?

- a) skup nepisanih pravila neke društvene zajednice,
- b) vrijednosno procjenjivanje ljudskih postupaka i ponašanja u okviru društvenih grupa u važnim društvenim odnosima i situacijama,
- c) vrijednosno procjenjivanje ljudskih postupaka i htijenja kao pozitivno li negativno vrijednih pri čemu se prvi odobravaju a drugi ne.

Tačan odgovor je: c)

10. Šta se koristi prilikom verbalne komunikacije?

- a) jezik tijela
- b) govor
- c) para jezik

Tačan odgovor je: b)

11. Francuski sociolog Emile Durkheim Sociologiju određuje kao nauku koja za predmet izučavanja ima:

- a) društvene institucije
- b) društvene sisteme
- c) društvo u globalnom smislu

Tačan odgovor je: a)

12. Herbert Spencer društvo shvata?

- a) slično izučavanju prirodnih nauka,
- b) slično biološkom organizmu,
- c) shvata ga metafizički

Tačan odgovor je: b)

13. Metod analize sadržaja?

- a) ovim metodom analiziramo posljedice društvenih pojava,
- b) ovom metodom analiziramo sadržaj neke poruke, teksta, dokumenta i sl,
- c) ovo je isti metod kao i anketa.

Tačan odgovor je: b)

14. Šta je Plebs ili Puk?

- a) narod kao zajednica istog teritorija, jezika, historije, kulture
- b) markiranje pripadnika nižih društvenih slojeva
- c) narod kao funkcionalna i demokratska zajednica

Tačan odgovor je: b)

15. Socijalizacija je:

- a) učenje o religijskim vrijednostima
- b) proces kojim pojedinac interakcijom sa svojom sredinom usvaja znanja, vještine, navike i vrijednosti koje su potrebne za uspješno funkcionisanje u sredini u kojoj živi.
- c) proces u kojem se pojedinac uči političkim i nacionalnim stavovima i pripadnosti.

Tačan odgovor je: b)

16. Interkulturalizam predstavlja :

- a) prožimanje i povezivanje među različitim kulturama jednog društva;
- b) kulturna politika koja teži ravnopravnom koegzistiranju kultura
- c) život jednih pored drugih

Tačan odgovor je: a)

17. Tip obitelji (porodice) koju čine otac i majka, sinovi do očeve smrti i kćerke do udaje, štice i kućni robovi nazivamo:

- a) monogamna obitelj
- b) bilateralna obitelj
- c) inokosna obitelj

Tačan odgovor je: a)

18. Koji su elementi civilnog društva?

- a) čovjek i građanin
- b) vladavina prava, demokratska kultura, autonomija društva, legalitet
- c) čovjek kao individua

Tačan odgovor je: b)

19. Koja dva dijela čine pravnu normu?

- a) pravna norma i pravna sankcija
- b) pravna norma i pravni sud
- c) dispozicija i sankcija

Tačan odgovor je: c)

20. Kako definišemo devijantno ponašanje?

- a) iskrivljena svijest o društvu
- b) svako skretanje sa društveno usvojenog puta.
- c) ispravan način komunikacije

Tačan odgovor je: b)

21. Izbori su ?

- a) način ispoljavanja društvene volje
- b) način ispoljavanje volje pojedinaca u demokratskom sistemu vlasti
- c) proces odabiranja predstavnika političkih stranaka u institucije vlasti

Tačan odgovor je: b)

22. Institucija krnje obitelji podrazumijeva?

- a) porodica bez roditelja supružnika
- b) porodica bez uže ili šire rodbine
- c) institucija samohranih roditelja i institucija braka bez djece

Tačan odgovor je: c)

23. Riječ tolerancija znači.

- a) trpiti
- b) koristiti
- c) vladati

Tačan odgovor je: a)

24. Šta je to inteligencija?

- a) rješavanje kriznih situacija
- b) sposobnost snlaženja pjeđinca u novim situacijama
- c) rješavanje konfliktnih situacija

Tačan odgovor je: b)

25. Koje vrste ratova poznajemo?

- a) napadačke i idobrambene
- b) pozitivne i negativne
- c) agresivne i miroljubive

Tačan odgovor je: a)

26. Masovna kultura je?

- a) kultura masa na većem prostoru
- b) kultura masa u urbanim sredinama
- c) kultura modernih društava koja se prenosi putem sredstava masovnih medija ,a prvenstveno je namjenjena komercijalizaciji

Tačan odgovor je: c)

27. Društvene norme su?

- a) upute,pravila,propisi ponašanja ljudi u društvu
- b) specifična društvena potreba u sferi proizvodnog rada i ponašanja
- c) zakoni koje donosi država

Tačan odgovor je: a)

28. Tri idelna tipa vlasti po Veberu su:

- a) monarhoja, republika, demokratija
- b) demokratija, autokratija, apsolutna vlast
- c) racionalna, zakonska, karizmatska

Tačan odgovor je: c)

29. Bitni subjekti izbornog procesa su?

- a) organi za glasanje
- b) glasači i svi oni koji ne glasaju
- c) političke stranke,organizacije i pojedinci koji nude biračima svoje programe,organizacije koje realizuju izbore.

Tačan odgovor je: c)

30. Pripisani društveni položaj je?

- a) položaj koji pojedinac stiče znanjem,vještinom i radom
- b) položaj koji društvo dodjeljuje pojedincu neovisno o njegovim individualnim sposobnostima,zalaganju i postignutim rezultatima
- c) položaj koji dodjeljujemo jedni drugima pojedinačno

Tačan odgovor je pod: b

ZAOKRUŽI TVRDNJU KOJA JE TAČNA ILI NETAČNA

31. Eksperiment postoji u sociologiji:

- 1. Tačno,
- 2. Netačno.

Tačan odgovor je: 1.

32. Proširena porodica je karakteristična za industrijsko društvo:

- 1. Tačno,
- 2. Netačno.

Tačan odgovor je: 1.

33. Razred spada u društvene institucije:

- 1. Tačno,
- 2. Netačno.

Tačan odgovor je: 2.

34. Institucija krnje porodice je karakteristična za savremena društva:

1. Tačno,
2. Netačno.

Tačan odgovor je: 1.

35. Navijači sportskog kluba spadaju u društvene institucije:

1. Tačno,
2. Netačno.

Tačan odgovor je: 2.

DEFINIŠI SLJEDEĆE POJMOVE!

36. Kolektivno ponašanje se u sociologiji definiše kao?

Tačan odgovor je: “ Kolektivno ponašanje je spontana reakcija većeg broja osoba na istom mjestu,koje je ispunjeno jakim emocionalnim nabojima a koje unaprijed nije planirano ni organizovano“.

37. Kako se definiše socijalizacija i koji su njeni faktori?

Tačan odgovor je: “To je proces kojim pojedinac interakcijom sa svojom socijalnom sredinom usvaja znanja,vještine,navike,stavove i vrijednosti koji su potrebni za uspješno funkcionisanje u sredini u kojoj živi.Faktori su :porodica,mediji,škola i vršnjaci“.

38. Moral definišemo kao?

Tačan odgovor je: „Moral je vrijednosno procjenjivanje ljudskih postupaka i htijenja bilo pozitivno ili negativno pri čemu se prvi odobravaju a drugi osuđuju ili zabranjuju“.

39. Urbanizacija je?

Tačan odgovor je: “ Urbanizacija je porast gradskog i istovremeno smanjivanje broja seoskog poljoprivrednog stanovništva, te širenje tzv urbanog načina života“.

40. Kako definišemo društveni položaj i šta njime određujemo?

Tačan odgovor je: “Društveni položaj je mjesto koje pojedinac zauzima u društvenoj strukturi“.

IZBACI ULJEZA / ONO ŠTO NE PRIPADA TAČNIM ODGOVORIMA

41. Šta se ne manifestira kroz Herbert Spencerov biologizam:

- a) zakon evolucije,
- b) organska teorija razvoja,
- c) teorija organske solidarnosti.

Tačan odgovor je: c)

42. Koje oblike društvene pokretljivosti imamo?

- a) vertikalna i horizontalna,
- b) unutargeneracijska i međugeneracijska,
- c) vanjska i unutrašnja.

Tačan odgovor je: c)

43. Navedi koji od pojmova ne spada u elemente Karl Marxovog teorijskog sistema

- a) društvene činjenice,
- b) dijalektika,
- c) historijski materijalizam,

Tačan odgovor je: a)

44. U subjekte izbornog procesa ne spada:

- a) političke stranke,
- b) pojedinci,
- c) marketing.

Tačan odgovor je: c)

45. U oblike porodične strukture ne spada

- a) bigamija,
- b) inokosna,
- c) modificirana.

Tačan odgovor je: a)

46. Spoznaju do koje dolazimo primjenom metoda naučnog istraživanja određuju karakteristike:

- a) istinitost,
- b) preciznost spoznaje,
- c) složenost spoznaje,

Tačan odgovor je: a)

47. Poznate sekte su:

- a) Rastafarijanci,
- b) Mormoni,
- c) Jevreji,
- d) Jehovini svjedoci.

Tačan odgovor je: c)

48. Interesne grupe mogu biti:

- a) promotivne,
- b) protektivne,
- c) elitne.

Tačan odgovor je: c)

49. Faze u procesu naučnog istraživanja čine:

- a) izbor i definisanje problema,
- b) postavljanje hipoteze,
- c) čitanje dokumenata,

Tačan odgovor je: c)

50. U elemente civilnog građanskog društva spada:

- a) čovjek, građanin,
- b) autonomija društva
- c) vladavina prava,

Tačan odgovor je: b)